

OBJEDINJENO IZVJEŠĆE O POVREDAMA PRAVA INTELEKTUALNOG VLASNIŠTVA ZA 2018.

Izvršni sažetak

lipnja 2018.

IZVRŠNI SAŽETAK

OBJEDINJENO IZVJEŠĆE O POVREDAMA PRAVA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA ZA 2018.

lipnja 2018.

Izvršni sažetak

Objedinjeno izvješće o povredama prava intelektualnog vlasništva

U ovom izvješću objedinjuju se nalazi istraživanja koje je Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) provodio od 2013. s pomoću Europske promatračnice za povrede prava intelektualnog vlasništva (Promatračnica) o opsegu, rasponu i gospodarskim posljedicama povreda prava intelektualnog vlasništva u EU-u.

U ovom izvješću nastoje se povezati različite studije o vrijednosti intelektualnog vlasništva, o percepciji intelektualnog vlasništva u javnosti, o mehanizmima koji se upotrebljavaju za povrede prava intelektualnog vlasništva i o gospodarskim posljedicama povreda kako bi se osigurala dosljedna slika o stanju prava intelektualnog vlasništva i o povredama tog prava u EU-u. Ono uključuje i odjeljak o mjerama koje se poduzimaju u borbi protiv povreda. Planira se objavljivanje takvog izvješća svake godine.

Tijekom studije provedene u partnerstvu s Europskim uredom za patente (EPO) EUIPO je utvrdio da ukupni doprinos industrija koje se znatno koriste pravima intelektualnog vlasništva gospodarstvu EU-a čini otprilike 42 % BDP-a (5,7 bilijuna EUR) i 28 % zaposlenosti (plus dodatnih 10 % od neizravnih utjecaja na zapošljavanje u sektorima u kojima nema znatnog korištenja pravima intelektualnog vlasništva). U tim sektorima stvara se i višak od približno 96 milijardi EUR u trgovinskoj razmjeni s ostatkom svijeta, a radnicima se isplaćuju 46 % veće plaće nego u ostalim sektorima.

Zbog velike vrijednosti koja je povezana s pravima intelektualnog vlasništva, povreda tih prava unosna je kriminalna aktivnost kojom se uzrokuju znatni troškovi nositeljima prava i gospodarstvu u cjelini.

Prema studiji koju su EUIPO i OECD proveli 2016. procjenjuje se da bi povrede prava intelektualnog vlasništva u međunarodnoj trgovini tijekom 2013. mogle činiti čak 5 % uvoza u EU ili 85 milijardi EUR godišnje.

U nizu sektorskih studija EUIPO je procijenio da će krivotvorenje dovesti do gubitaka prihoda od prodaje u 13 sektora (izravno u industrijama koje su obuhvaćene analizom i unutar njihovih povezanih lanaca opskrbe). Ti gubici ukupno su iznosili više od 100 milijardi EUR godišnje.

Velika vrijednost, blage kazne i visok povrat ulaganja potiču zločinačke skupine da se bave aktivnostima krivotvorenja. Način rada tih skupina sve je složeniji zbog razvoja tehnologije i distribucijskih kanala te zbog raspona proizvoda koji su predmet krivotvorenja.

Krivotvoritelji u okviru svojih poslovnih modela znatno upotrebljavaju internet za distribuciju svojih proizvoda i promicanje distribucije i uporabe nezakonitog digitalnog sadržaja. Internetske stranice na kojima se prodaju krivotvoreni proizvodi zarađuju dodatan prihod od oglašavanja objavljivanjem „visokorizičnih” oglasa (proizvodi za odrasle, igre i zloćudni softver), ali, paradoksalno, i od zakonitih trgovačkih marki kojima oglašavanje na takvim stranicama šteti na dva načina (nanošenjem štete njihovoj trgovačkoj marki i davanjem vjerodostojnosti internetskoj stranici na kojoj se oglasi objavljuju).

EUIPO nije analizirao samo opskrbu krivotvorenim proizvodima i piratskim sadržajima, nego je proučavao i potražnju, odnosno stavove građana EU-a prema pravima intelektualnog vlasništva i njihovu sklonost nezakonitoj uporabi. Poticaji kupcima da kupuju krivotvorene proizvode uključuju niže cijene, pristupačnost i nizak stupanj društvene stigme povezane s takvom kupnjom.

Kao odgovor na to EUIPO u suradnji s javnim i privatnim partnerima poduzima i podupire niz mjera za rješavanje tih problema. Te mjere obuhvaćaju sve od pružanja informacija nositeljima prava o promjenama u pogledu načina kršenja prava, suradnje s Europolom na opsežnijim odgovorima na kriminal povezan s intelektualnim vlasništvom, među ostalim financiranjem posebnog odjela za kaznena djela u području prava intelektualnog vlasništva u Europolu, podupiranja napora Europske komisije (GU za trgovinu) usmjerenih na rješavanje problema opskrbe krivotvorenim proizvodima u trećim zemljama do pružanja informacija građanima o dostupnosti zakonitog digitalnog sadržaja i o gospodarskim posljedicama kupnje krivotvorenih proizvoda ili pristupanja nezakonitom sadržaju.

Glavni su dijelovi izvješća:

Gospodarski doprinos i vrijednost prava intelektualnog vlasništva

U ovom odjeljku nalazi se sažetak Studije o doprinosu intelektualnog vlasništva iz 2016. u kojoj se pokazalo da se u sektorima koji se znatno koriste pravima intelektualnog vlasništva ostvaruje 42 % BDP-a EU-a i 28 % zapošljavanja. Uključen je i sažetak istraživanja na razini poduzeća iz 2015. kojim je utvrđeno da trgovačka društva koja su nositelji barem jednog žiga, dizajna ili patenta ostvaruju bolje gospodarske rezultate od onih koja nemaju nikakva prava intelektualnog vlasništva, a taj je učinak posebno istaknut u pogledu malih i srednjih poduzeća (MSP). Naposljetku, raspravlja se i o Pregledu

stanja malih i srednjih poduzeća iz 2016. u okviru kojeg je provedeno istraživanje među više od 9000 MSP-ova u EU-u o uporabi prava intelektualnog vlasništva ili razlozima za njihovu neuporabu.

Zašto i kako se krše prava intelektualnog vlasništva?

U ovom odjeljku ispituju se tržišna ponuda i potražnja proizvoda kojima se krše prava intelektualnog vlasništva. Na strani ponude raspravlja se o načinima dostavljanja krivotvorenih proizvoda potrošaču na temelju podataka iz različitih izvora i izvješća, na primjer izvješća o stanju iz 2017. koje su zajednički pripremili EUIPO i Europol. U zasebnim pododjeljcima ispituju se poslovni modeli kojima se prekršitelji prava koriste na internetu, posebno oglašavanje na mrežnim mjestima za koje postoji sumnja na kršenje i zlouporabu sustava naziva domene za stvaranje prometa prema e-trgovinama na kojima se prodaju krivotvoreni proizvodi.

U zadnjem pododjeljku razmatra se strana potražnje: što potiče potrošače na kršenje prava intelektualnog vlasništva. On se temelji na Studiji percepcije prava intelektualnog vlasništva iz 2017. i na Pregledu stanja među mladima iz 2016. koji su pokazali da čimbenici koje građani navode kao razloge za povrede uključuju niže cijene krivotvorenih proizvoda te niže cijene i veću dostupnost nezakonitog sadržaja na internetu u usporedbi s ponudom zakonitog sadržaja.

Gospodarske posljedice povreda prava intelektualnog vlasništva

U ovom odjeljku razmatra se gospodarski učinak povreda na privatni i javni sektor gospodarstva. On se temelji na zajedničkim studijama EUIPO-a i OECD-a o trgovini krivotvorenim proizvodima i na sektorskim studijama koje se objavljuju od 2015. i u kojima se procjenjuju troškovi postojanja krivotvorenih proizvoda u EU-u za gospodarstvo. Uključen je učinak na prodaju i zapošljavanje u privatnom sektoru i izvedeni učinak na javne financije. Ta dva skupa studija zajedno daju sveobuhvatnu sliku globalne trgovine krivotvorenim proizvodima (s posebnim naglaskom na uvoz krivotvorenih proizvoda u EU, što čini čak 5 % ukupnog uvoza u EU), sektora koji su najviše pogođeni, podrijetla krivotvorenih proizvoda i učinka na europsko gospodarstvo.

U posljednjem pododjeljku ispituju se troškovi borbe protiv povreda prava intelektualnog vlasništva na temelju ankete koja je 2017. provedena među približno 1300 trgovačkih društava u 14 država članica. Ta je anketa pokazala da troškovi povreda posebno opterećuju manja poduzeća.

OBJEDINJENO IZVJEŠĆE O
POVREDAMA PRAVA
INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA
ZA 2018.

IZVRŠNI SAŽETAK

lipnja 2018.